

Μίμης Ανδρουλάκης «Με πληροφορούν βουλευτές ότι ο "πρόεδρος"...»

Media: ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ **Page:** 1,20-21 **Published at:** 01-12-2024
Author: **Surface:** 2149.72 **Circulation:** 32170
Subjects: cm²

ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Μίμης Ανδρουλάκης
«Με πληροφορούν
βουλευτές ότι
με αναζητά
ο "πρόεδρος"...»

Λάμπρος Σταυρόπουλος → ΣΕΛ. 20-21

Οι πρωταγωνιστές πίσω από τις κουίντες της οικονομικής κρίσης

Φως στα πρόσωπα, στις άγνωστες πτυχές και στα παρασκήνια της περιόδου που συγκλόνισε την Ελλάδα και τον κόσμο επιχειρεί να ρίξει στο νέο βιβλίο του ο Μίμης Ανδρουλάκης

Του Λάμπρου Σταυρόπουλου

Το νέο βιβλίο του Μίμη Ανδρουλάκη «Ποιος το ξέρει; Ποιος το ξέρει;» κυκλοφορεί από αύριο από τις εκδόσεις Πατάκι

Η αυτοβιογραφική - ιστορική τριλογία του Μίμη Ανδρουλάκη συμπληρώνεται - για την ακρίβεια κορυφώνεται - με το τρίτο βιβλίο του «Ποιος το ξέρει; Ποιος το ξέρει;» (εκδόσεις Πατάκι) που κυκλοφορεί από αύριο και αποτελεί μια «ανατομία» της εποχής που συγκλόνισε την Ελλάδα και τον κόσμο - της οικονομικής κρίσης και των πρωταγωνιστών της. Από τα πρώιμα στάδια των ψευδαισθήσεων της διαρκούς ευημερίας και τις αυταπάτες της γραμμικής σύγκλισης με την Ευρώπη, έως τη χρεοκοπία και τους διαχειριστές της ελληνικής τραγωδίας, ο έμπειρος πολιτικός και εμβριθής συγγραφέας ανοίγει διάπλατα την κουίντα για να φανούν τα πολιτικά παρασκήνια, οι γνωστές και άγνωστες πτυχές που φωτίζουν τα πρόσωπα πρωταγωνιστών και κομπάρσων, μοιραίων και άμοιρων, αιτίων και αναίτιων και τις επιλογές τους. Κατά διαβολική σύμπτωση, το νέο βιβλίο του κ. Ανδρουλάκη συμπίπτει με την κυκλοφορία του βιβλίου της Άνγκελα Μέρκελ, η οποία συμπεριέλαβε το δραματικό κεφάλαιο της ελληνικής κρίσης με αναφορές στα πρόσωπα που βρέθηκαν από θέσεις ευθύνης στη δίνη της: Παπανδρέου, Σαμαρά, Τσίπρα. Είναι τα κεντρικά πρόσωπα - όχι όμως μόνον αυτά - που βρίσκονται στο επίκεντρο του βιβλίου του κ. Ανδρουλάκη, με το οποίο γινόμαστε μάρτυρες σε μια εξομολόγηση, δίχως αποσιωπήσεις, με τις απίθανες στιγμές, τα παράλογα, τις ολέθριες ψευδαισθήσεις, τις προσωπογραφίες Ελλήνων και ξένων, που καθόρισαν με τις αποφάσεις και τους χειρισμούς τους τη δραματική πορεία των πραγμάτων. Μας προειδοποιεί να μη βιαστούμε να δικάσουμε, να καταδικάσουμε ή να αθωώσουμε κανέναν. Ούτε τον Κώστα Σημίτη και τον Κώστα Καραμανλή για τα «ωραία χρόνια» της «εμάρειας», ούτε τους κορυφαίους διαχειριστές της χρεοκοπίας και των μνημονίων - τον Γιώργο Παπανδρέου με τον Γιώργο Παπακωνσταντίνου, τον Λουκά Παπαδήμο, τους Αντώνη Σαμαρά και Ευάγγελο Βε-

νιζέλο, τον Αλέξη Τσίπρα με τον Γιάννη Βαρουφάκη. «Δείτε τα πρόσωπα με τη γνώση και αγνοία τους, την ετοιμότητα και την αδράνεια τους, τη φρόνηση ή την επιπολαιότητα και τον τυχοδιωκτισμό τους - μέσα στη δίνη μιας μεγάλης κρίσης του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού» συστήνει στους αναγνώστες του. Η ειρωνεία είναι ότι ο κ. Ανδρουλάκης σχεδίαζε να γράψει μια πρωτότυπη βιογραφία της Μέρκελ (!), υπό το πρίσμα της οποίας θα παρούσιάζε την κρίση της ευρωζώνης, έχοντας συγκεντρώσει ενδιαφέρον υλικό για τον βίο και την πολιτεία (από την εποχή της Ανατολικής Γερμανίας και του Ερικ Χόνεκερ) της άλλοτε πανίσχυρης καγκελάρη. Ο αναγνώστης θα ανακαλύψει στο σχετικό κεφάλαιο πώς το σχέδιο εγκαταλείφθηκε για χάρη του Μικη Θεοδωράκη...

Έχοντας επιστρέψει στη μαχόμενη πολιτική από το 2004 ως βουλευτής του ΠΑΣΟΚ του Γιώργου Παπανδρέου, διατηρώντας πάντα την «αυτονομία» του από «θέση λιμπερο» («η διαλεκτική του κοντά και σε απόσταση»), ο κ. Ανδρουλάκης δεν έπαψε να διατυπώνει τις θέσεις του, να εκδίδει τα βιβλία του, όπως το «Ε, Πρόεδρε!», «η ύστατη προειδοποίηση προς τον Ηγέτη λίγο πριν, λίγο μετά την κατάκτηση της κυβερνητικής εξουσίας εν μέσω κρίσης». «Εκείνος όμως ήταν του email, όχι των βιβλίων, που απαιτούν συγκέντρωση και συνέχεια» σημειώνει. Ήταν μια «προφικτική» προτροπή που καλούσε τον Παπανδρέου να σχηματίσει κυβέρνηση έκτακτης εθνικής ανάγκης με την ευρύτερη δυνατή συγκατάθεση, η οποία με αίσθηση του ήρθε η «φαντασίωση» του «λεφτά υπάρχουν». Ο κ. Ανδρουλάκης περιγράφει με γλαφυρό τρόπο όλα τα νεοσύστατα διαχειρίσιμα Παπανδρέου και των συνεργατών του, φωτίζοντας τις αντιφάσεις, τις αυταπάτες και τις παλινωδίες: τους εσωτερικούς ανταγωνισμούς του «δίδυμου» Γιώργου Παπακωνσταντίνου και Λούκας Κασέλη, τις «δημόσιες σχέσεις» με τις προωλήσεις συμβούλων όπως ο νομπελίσιος Τζόζεφ Στίγκλιτς («Η λέξη "προσλαμβάνει" είναι υπερβολή, όπως και το "σύμβουλος"»), το μυστικό ραντεβού Παπανδρέου - Στρου Καν (ΔΝΤ) στο Νταβός, η «ασυγχρότητα δήλωση» Παπακωνσταντίνου («υπάκουοι στις κυρίως απόψεις της ευρω-τεκνοκρατικής ελίτ») περί «Γιτανικού» και η εμμονική άρνηση για έγκαιρη αναδιάρθρωση χρέους πριν βρεθεί η χώρα

στην «αγκαλιά» του ΔΝΤ, ένα ζήτημα άλλωστε που αποτέλεσε τον πυρήνα της διαφωνίας του συγγραφέα με τον τότε υπουργό Οικονομικών - η πρόταση Ανδρουλάκη για «αναπρογραμματισμό του χρέους» έμεινε στην άκρη. «Η επιμήκυνση του χρέους και το ενδεχόμενο μίνι κόουρεμα, αν γίνονταν τον Μάρτη του 2010, θα κατέβάζαν ουσιαστικά το χρέος στο 80%-90% του ΑΕΠ και συνεπώς θα ήταν βιώσιμο, σπότε οι δανειακές ανάγκες της χώρας θα εξυπηρετούνταν με πολύ πλιότερη δημοσιονομική προσαρμογή» επιμείνει ο ίδιος.

Το «αυτοκτονικό δημοψήφισμα»

Υπό το βάρος της μεγάλης κοινωνικής αναταραχής και των πιέσεων, ο Παπανδρέου τράβηξε τον Οκτώβριο του 2011 το «χαρτί» του «αυτοκτονικού δημοψηφίσματος». «Ακολούθησε το μπουγιουρντί, η επίγεια προέκλιση των Παπανδρέου - Βενιζέλου στις Κάννες, όπου συνεδρίαζε η G20. Με όλο τον κόσμο εναντίον του δημοψηφίσματος και τους "Financial Times" να γράφουν γι' αυτό: "Είναι καθαρή τρέλα!"». «Ο Γιώργος αυτοκτόνησε» επισημαίνει ο κ. Ανδρουλάκης. «Ο Ευάγγελος Βενιζέλος έσπευσε να καλύψει το πολιτικό κενό με τη συναινεση ενός χειρότερου όρους γι' αυτόν και το κόμμα του, κι ενώ έκανε τη διεθνή του στήριξη. Αυτή είναι η πραγματικότητα, με την οποία δεν συμφιλιώθηκαν ποτέ μερικοί φίλοι του. Και η αποχώρησή του αποδέχθηκες πηλικά αρκετούς βουλευτές» αναφέρει. Ήταν όμως ο Λουκάς Παπαδήμος η πρώτη επιλογή του; «Ποιος το ξέρει;

«Ο Σαμαράς ναρκωθέτησε το πεδίο, βέβαιος πως θα παγιδεύσει τον ΣΥΡΙΖΑ. Είχε παγιδεύσει όμως και τη χώρα. Η Ελλάδα έμπαινε πάλι σε αχαρτογράφητα νερά, δίχως την προστατευτική ζώνη ασφαλείας της ευρωζώνης»

Είναι κρυφίνους. Έκανε πως δεν θέλει τραπεζίτη. Υποτίθεται ότι πρώτη επιλογή ήταν ο καθηγητής **Τάκης Ρουμελιώτης**. Τον κάλεσαν να έρθει εσπευσμένα κι ο άνθρωπος περίμενε μάταια. Ο Γιώργος είχε δημιουργήσει μια μεγάλη λίστα αναμονής πρωθυπουργών. Άφησε τον πρόωπο Πρόεδρο της Βουλής και τον νυν, τον έμποτό του, να πιστεύουν πως θα γίνουν πρωθυπουργοί ως "θεσμική λύση". Μάλιστα ο παλιός, ο ιστορικός πρόεδρος, ξεκίνησε επαφές με στελέχη της ΝΔ προς υποψηφιότητα. Άκουσα επίσης για τους καθηγητές **Βασίλη Σκουρή, Γιάννη Κουκιάδη, Νικηφόρο Διαμαντόπουρο**. Κάποια στιγμή, σε οίσιτρο, πρότεινε και τον Ευάγγελο Βενιζέλο, αφού θα τον έκοβαν μετά βεβαιότητας ο Σαμαράς και ο Καρατζαφέρης. Φιλοδοξίες είχαν εκφράσει από τη ΝΔ ο **Σταύρος Δήμος** και ο **Δημήτρης Αβραμόπουλος**. Ένας μεγάλος κύκλος, για να καταλήξουν ο αυτόν που πρότειναν με πάθος το Συγκρότημα και στελέχη του ΠαΣοΚ, κυρίως παλιοί εκουχρονιστές. Αν οκεφτείς ότι ο Γιώργος ήθελε "αντ' αυτού" τον Πετοάλληκο, χίλιες φορές Παπαδημόσι με το διεθνές φέρος. Ετοι κι αλλιώς ο Βενιζέλος θα ήταν επί της ουσίας πρωθυπουργός.

Ο Σαμαράς «παγιδεύει» τη χώρα

Αν ο Γιώργος «αυτοκτόνησε» με το ξεκάρφωτο δημοψήφισμα, τότε ο Ευάγγελος Βενιζέλος «αυτοκτόνησε» ως «αδελφοποιτός» του Αντώνη Σαμαρά στη συγκύβερνηση που προέκυψε από τις εκλογές του 2012 έως το σμαδιακό 2015, όταν «παρά τη βελτιωμένη κατάσταση, άφησαν τη χώρα δίχως συμφωνία με τους εταίρους, εν τέλει στο κενό - χρηματοδοτικό κι πολιτικό» διαπιστώνει ο κ. Ανδρουλάκης «Δέκα χρόνια μετά

(2024), ο Αντώνης Σαμαράς αιτιολογεί με τον πιο επίσημο τρόπο την απόφασή του να διακόψει τη διαπραγμάτευση με τους εταίρους και να επιταχύνει τις πολιτικές εξελίξεις: «"Μου τράβηξαν το χαλί" η Μέρκελ και οι άλλοι. Αυτοδικοιοιογική αφήγημα, πραγματικότητα ή κάτι ανάμεικτο; Εμείς πιστεύουμε τον πρόωπο πρωθυπουργό, οπότε συμπεραίνουμε πως η **Ανγκελα Μέρκελ** ανυπομονούσε να υποδεχθεί στην "αγκαλιά" της τον νεαρότερο Αλέξη Τοίπρα. Ο Σαμαράς ένωθε άπδια για τα συναινετικά "σαλιόριματα" και επέλεξε μια επιθετική γραμμή μάξιμου προεκλογικής ουσιειρώσις της Νέας Δημοκρατίας, επικεφαλής ενός αντιΣΥΡΙΖΑ μετώπου με ολίγον Βενιζέλο-ΠαΣοΚ». Ετοι κατέληξε στα τέλη του 2014 στην επιλογή του Σταύρου Δήμου για την Προεδρία της Δημοκρατίας, παρότι «γνώριζε πολύ καλά ότι ο Δήμος έχει απειροελάχιστες έως μηδενικές πιθανότητες και να αντιστρέψει τα προγνοιστικά των εκλογών ή να μετατραπεί σε "παρένθεση" δύο μηνών το πολύ ο ΣΥΡΙΖΑ μέσα στη γενικευμένη κατάρρευση. Η εγώ ή το χάος». Οπως αναφέρει ο κ. Ανδρουλάκης, ο Σαμαράς άρχισε τις διαπραγματεύσεις. «Με κόκκινες γραμμές το email Χαρδουβελη και ουσιειώς με αμοιβαίες υποχωρήσεις θα μπορούσαν να φτάσουν ο έναν αποδεκτό συμβιβασμό, ώστε από το 2015 να ξεκινήσει η συντεταγμένη έξοδος της Ελλάδας από το Μνημόνιο. Ο Σαμαράς βρέθηκε σε δίλημμα: να προτάξει το ουσιειφέρον της χώρας, να διασφαλίσει την πορεία εξόδου, ή να διασφαλίσει το δικό του πολιτικό ουσιειφέρον και κατά προέκταση

το κόμματός;». Και διαπιστώνει: «Ο Σαμαράς ναρκωθέθηκε το πεδίο, βέβαιος πως θα παγιδεύσει τον ΣΥΡΙΖΑ. Είχε παγιδεύσει όμως και τη χώρα. Η Ελλάδα έμπαινε πάλι σε αχαρτογράφητα νερά, δίχως την προστατευτική ζώνη ασφαλείας της ευρωζώνης. Δίχως να ολοκληρώσει το Πρόγραμμα που έληγε στα τέλη του 2014».

«Θα το φάμε αυτό το ψάρι; Θα βρωμίσει...»

Πριν γίνει πρωθυπουργός ο Αλέξης Τοίπρας ουσιεινά τον κ. Ανδρουλάκη στη Βουλή: «Τι θα γίνει, Μίμη; Θα το φάμε καμιά φορά αυτό το ψάρι; Θα βρωμίσει!». Ηταν η περίοδος του καλπαισμού προς την εξουσία του νεαρού και φιλοδοξού αρχηγού. «Με τον Αλέξη είμαστε "μακριά και αγαπημένοι" και μέχρι αυτή τη στιγμή που γράφω τούτες τις γραμμές δεν έχω ουσιειανθεί ποτέ μαζί του κατ' ιδίαν» εκμιστηπρεύεται ο ουσιειγραφάος. Η κυβέρνηση Σαμαρά - Βενιζέλου εκπνέει. Ο ανεξάρτητος βουλευτής (από τον Νοέμβριο του 2012 δηλώνοντας: «Δεν είμαι μέρος της εσωτερικής κρίσης του ΠαΣοΚ») βροικεται στη Βουλή. «Κατευθύνονται προς το ασανσέρ για την αίθουσα της Βιβλιοθήκης. (...) Με πληροφορούν βουλευτές ότι με αναζητά ο "πρόεδρος". Ένας είναι τώρα. Εμφανίζεται στον διάδρομο ο Αλέξης ως θριαμβευτής μονομάχος στην αρένα της Ρόμης, δίχως όμως αυτός να αφήσει το πρώι την Περσιτέρα, τη σύζυγό του, με τη φράση: "Οι μελλοθάνατοι ουσιει χαιρετούν!" - ο θριαμβός ήταν εκ των προτέρων εξασφαλισμένος. Με αγκαλιάζει, με παίρνει παραμάζωμα μέχρι την πλαϊνή έξοδο και επιτακτικά μου αναγγέλλει: "Πρέπει να μιλήσουμε το ταχύτερο δυνατό. Θέλω τη γνώμη σου. Συνεννοήσου, σε παρακαλώ,

με τον Νίκο να μας κλείσει το ραντεβού"». Ο κ. Ανδρουλάκης φεύγει από τη Βουλή και πάει στην Εθνική Τράπεζα να ουσιειαντήσει τον πρόεδρο της **Βασιλή Ράπανο**. «Μόλις φτάνω, ο Βασιλής μου ανακοινώνει γελαστός: "Υπουργός Οικονομικών ο Γιάννης Βαρουφάκης". "Αποκλείεται, Βασιλή, ούτε μία στις χίλιες". "Μόλις τώρα με ειδοποίησε, με τη θεσμική μου ιδιότητα, ο **Γιάννης Δραγασάκης** ότι ο Βαρουφάκης θα είναι ο υπουργός ύστερα από τις εκλογές της 25ης Ιανουαρίου". "Προσωπική άποψη για να αποφύγει την ευθύνη". "Οχι, οριστική απόφαση του Τοίπρα". Το ψύχραμο και χαλαρό ύφος του Βασιλή με εξέπληξε. Ίσως και να 'ταν το: "Ε, ρε, γλέντια!". Οσον αφορά το ραντεβού μέσω Νίκου (ο.ο. του εξ απορρήτων ουσιειργάτη του κ. Τοίπρα, **Νίκου Παππά**), δεν έγινε. «Σε πέντε λεπτά σου λέω την ώρα» έλεγε το sms «του Νίκου» που ξεχάστηκε στο κινητό του. «Έκανε μήνες να μου τηλεφωνήσει ο Αλέξης για άλλα θέματα, αφού ήδη είχε δοκιμάσει επώδυνα το "chicken game" του αγαπητού Γιάνη».

Το δημοψήφισμα του «αδίστακτου Τοίπρα»

«Ο μέγας τακτικιστής κάνει ότι ένας φαντεζί τριπλαδόρος παίκτης κλεισμένος από παντού. Αναζητεί οδό διαφυγής με μια εντυπωσιακή τρίπλα κι ό,τι βγει, ό,τι κάτσει στη ουσιειχεία από τα αποτελέσματα της παράτολμης ενέργειάς του» γράφει ο κ. Ανδρουλάκης ουσιειτικά με την απόφαση Τοίπρα για το δημοψήφισμα. «Ο Αλέξης Τοίπρας περίμενε, όπως λέγεται, να νικήσει το ΝΑΙ, ώστε να μεταθέσει στον λαό την ευθύνη μιας νέας ουσιειφωνίας; Μιλούσε υπέρ του ΟΧΙ, αλλά δεν ανέμενε τίποτα. Αναλόγως του αποτελέ-

σματος θα ενεργούσε. Οι κλειστές τράπεζες πρόφεραν κι αυτές στην υπερδραστηριοποίηση και έδωσαν στο ΟΧΙ έναν πρωικό τόνο εθνικής αξιοπρέπειας, όπως το 1940!». Κατά τον ουσιειγραφάο «δεν ήταν διόλου εύκολο αυτό που επείχερσε (ο Τοίπρας), να αντιστρέψει το δημοψήφισμα και να κρατήσει τη χώρα στην Ευρώπη. Δείχνει τόλμη και μεγάλη πολιτική ικανότητα στους ελιγμούς και στις επικοινωνιακές καμπάνιες. Ο Παπανδρέου με το 44% και χωρίς καν να κάνει δημοψήφισμα παρατήθηκε. Ο Τοίπρας είναι δεινός και αδίστακτος στον τακτικισμό του» παρατηρεί.

Αποτιμώντας την πολιτική διαδρομή του κ. Τοίπρα έχει ενδιαφέρον η άποψη που παραθέτει ο κ. Ανδρουλάκης, ο οποίος απέφευγε ουσιειηματικά στο παρελθόν να μιλήσει δημοσίως για τον πρόωπο πρωθυπουργό. Για τον ίδιο, «ο Τοίπρας είχε όλα τα ατού στα χέρια του για να ξεκινήσει το φθινόπωρο του 2019 έναν βαθύ αυτομετασχηματισμό, μια νέα Ιστορική Πράξη στον χώρο της Αριστεράς, της Οικολογίας, της Κεντροαριστεράς. Ο ακαταπόνητος στον ακτιβισμό, ο ουσιειτακτικισμός επαναπαύτηκε, παρά τις προειδοποιήσεις, και πίστεψε πως με τη μέθοδο του 2010 και την ίδια ομάδα θα ξαναφούσκωνε το κύμα διαφύτριας και με μια κατεβασιό θα έφτανε το 2023 τον "γιο του αποστάτη", όπως αποκαλούσε τον **Κυριάκο Μητσοτάκη**» αναφέρει. Οσο δε για τη ουσιεινή του υπογραμμίζει ότι «έχει ένα βαθύτερο περιεχόμενο απ' ό,τι υποθέτουν οι δημοσκοπήσεις και οι αναλυτές». «Είναι το στρατηγικό αδιέξοδο της Αριστεράς, που είναι εφικτό να το υπερβεί μέσα από έναν ριζικό αναστοχασμό του χαρακτήρα της ο έναν πολύπλοκο πολυπολικό καπιταλισμό της ψηφιακής εποχής. Κι αυτός ξεπερνά τον ορίζοντα όλων των ουσιειμάτων της».

Οσον αφορά το αν θα έχει άλλη ευκαιρία ο κ. Τοίπρας, ο ουσιειγραφάος πιστεύει ότι: «Η ηλικία του δεν την αποκλείει, όμως είναι κάτι εξαιρετικά σπάνιο σε μια δημοκρατία. Πρέπει να ακούσει μέσα του βαθύτερα τη φωνή της ερήμου και τότε μόνο μπορεί να ελπίζει σε μια νέα αρχή. Είναι στον χαρακτήρα του; Δεν είμαι οίγιουπος. Η ραγδαία αποσίυνθεση του ΣΥΡΙΖΑ και το μεταβατικό πολιτικό σκηνικό κάνουν μάταια και αφερέγγυο ένα τακτικιστικό comeback με τα απομεινάρια του δημοψήφισμάτος του και τα ενδεχόμενα προεκλογικά παντρολογήματα της τελευταίας στιγμής τύπου "Λαϊκού Μετώπου" Γαλλίας».

«
Ο Αλέξης Τοίπρας περίμενε, όπως λέγεται, να νικήσει το ΝΑΙ, ώστε να μεταθέσει στον λαό την ευθύνη μιας νέας ουσιειφωνίας; Μιλούσε υπέρ του ΟΧΙ, αλλά δεν ανέμενε τίποτα

